

IBU SARI EN DE BLANDA

Chris van Hassel

1

De baar vat gretig vlam. De holle bamboepalen knetteren en vonken.

De witte lijkwade valt in zwarte vlokken uiteen. Het dode lichaam begint te stomen. Verschroeiende haren.

Een knokig been richt zich op, lijkt aan het vuur te willen ontsnappen. Het andere volgt, maar er is geen ontkomen aan.

De buik zwelt en de vingers verkrampen. Het gezicht trekt een allerlaatste, allerpijnlijkste grimas. De tanden als grommend bloot.

Rokende ogen puilen uit hun kassen. Het vlees sputtert en schrompelt.

Een doffe knal. De schedel ploft. Pruttelende hersenbrij.

Langzaam maar genadeloos verteert de blauwe gloed in het hart van het vuur het lichaam. Zinnebeeldig voor de vergankelijkheid van het leven.

Stef draait zich om en loopt hoofdschuddend weg. *Bizar!*

Lauwe zeewind blaast een lange sliert grauwe rook door de kruinen van de klapperbomen. Hun gevederd loof deint, als wuiven ze Pak* Wayan een goede reis toe, want over twaalf dagen zullen gediensdige golven zijn ziel naar een nieuw aards leven voeren.

Achter de zwijgend toekijkende dorpelingen voert een poppenspeler zijn wayangvoorstelling* op, part van de bescheiden plechtigheid. Het grut van de dusun* vormt zijn publiek. En Ibu* Sari, maar zij staart daas voor zich uit.

Een jaar eerder

Niet verkeerd, zo'n upgrade naar businessclass. Geen ellenlange rijen, voorkruipers en wringers bij de incheckbalie. 40 kilo bagage. Een rode loper zelfs. Verwelkomd worden met kalfsbitterballen en een cavaatje in plaats van met te zoute nootjes. Diner à la carte en een ruime kuipstoel. Met één druk op de knop schikte zij zich tot gerieflijk bed. De verzilvering van jarenlang gesprokkelde airmiles stemde Stef senang*.

Die vlucht naar de Oost, het zou voorlopig zijn laatste zijn, zou hij niet dertien lange uren met zo'n tweehonderdvijftig andere economyclassers opeengepakt zitten garen in te krappe stoelen. Vooral kasian* zij met lange benen of zwaarlijvig.

Keuze uit slechts twee menu's, maar wat hij koos was altijd op eer de knaphandige stewardessen met hun blikken rammelkar aan zijn stoel kwamen.

Ondanks twee oxazepammetjes niet kunnen slapen door jankend grut, gesnurk of een buurman die, beneveld door het gratis bier, om het uur lomp over je heen klauterde omdat hij weer zonodig pissen moest.

Van en naar de Oost zat hij uiteraard altijd tussen de Aziaten in die goedkoopste klasse. Hun hele hebben en houwen sjuowden ze mee aan boord, waarmee ze schaamteloos alle bagagebakken voor zich opeisten. De vloer onder hun voe-

Slechts voor het hoognodige kwamen ze hun berg af. Zo kwam Stef in Duduk soms jongemannen tegen met een bamboestok over de schouder met aan beide einden een in een netje bengelend brommeraccuutje. Ze kwamen naar beneden om in Duduk hun accuutjes op te laden. Met de gekochte stroom brachten ze hun radio's tot leven. Nieuws uit de wereld beneden interesseerde hen niet, muziek des te meer. Het hele gezin zong dan mee, ter avonds vermaak.

Voordat het echte werk begon, bergop, moest hij een riviertje oversteken. Hij hupte van de ene boven het water uitstekende kiezel naar de andere, zodat het wervelende water zijn sandalen niet zou overspoelen. Natte voeten op natte zolen geeft immers blaren. Bergop protesteerden al snel zijn longen. *Stoppen met roken, jochie*, zei een stemmetje in zijn hoofd. Dat zei het altijd als hij aan die klim begon, maar steeds lachte Stef het weg en stapte hij hijgend en met loden benen omhoog.

De nachtelijke hoosbuien van het nieuwe regenseizoen hadden niet alleen de paadjes zompig gemaakt, ze hadden ook de natuur weer omgetoverd van bruingeel naar frisgroen.

Die gezegende kleur betekende het eind der schaarste voor alle leven op die onbarmhartige biotoop. De prilgroene andere wereld dan die beneden ontlokte een bibber van gelukzaligheid in hem. *Lombok. Lang gedubd, goede beslissing.*

Vlak voor hem kruiste een rank slangetje haastig zijn pad. Telkens als hij een hem onbekend slangebeest zag, googelde hij thuis naar een gelijkende foto. Interesse, maar vooral uit lijfsbehoud.

Dit serpentje, een gestreepte bronsrug, was wegens gemis aan giftandjes ongevaarlijk en maakte zich zoals de meesten

weet.

‘Goh, Ibu Sari weet niet alleen mijn naam en vaderland.’ Hij klonk verbaasd, maar was dat niet. Z’n leven lang al was hij een dorpeling.

‘Onze dusun is niet zo groot, Pak,’ glimlachte ze.

‘Ook dat is waar, Ibu.’

‘Wat zit er in dat tasje, Pak Stef?’

Godverdomme toch! Toch besloot hij haar niet te dollen want hij mocht haar wel.

‘Ik heb bij de Madurees op het strand een avondmaal gekocht, Ibu.’

‘Oh, Pak Stef heeft geen pembantu*?’

‘Nee, Ibu. Zoals u kunt zien woon ik in een klein huisje en tijd om het zelf op orde te houden en te koken heb ik te over, maar vandaag doe ik lekker makkelijk.’

‘Alle blanken hier hebben personeel.’

‘Pak Stef niet, Ibu. De Blanda’s* hebben hier al lang genoeg de scepter gezwaaid, toch?’ Hij was benieuwd naar haar sentiment jegens zijn vaderland.

Vergeefs. ‘Pak Stef houdt van grapjes maken, niet?’ giechelde ze en boog zich terug voorover, kroop wat vooruit, sneed behendig weer het ene bosje na het andere en legde ze op de hoop.

‘Zo, dit is voldoende voor straks en morgenochtend.’ Ze legde de sikkels weg, pakte de jutezak achter haar en propte er al het zoet ruikende gras in. Haar lange, pezige vingers knoopten hem dicht.

Rond haar rechteringvinger droeg ze een verweerd ringetje. Mocht het van goud zijn, dan moest het al in een ver verleden rond die vinger zijn geschoven en er niet meer van ge-